

Vĩ t Báo Th Ba, 3/3/2009

...KHÔNG ra bi n pháp c u nguy n a thì kinh t m i khá lên l i đ c...

Nhi m k t ng th ng là b n năm, t ng th ng gi i thì th tám năm. Do đó, ba m i ngày ch ng có nghĩa lý gì. Nh ng dù sao thì nh ng quy t đ nh đ u luôn luôn mang nhi u ý nghĩa. Ít nh t nó cũng ph n nh phong thái ti p c n và đ ng h ng chính tr m t cách th c th , khác v i nh ng l i l bóng b y, đao to búa l n trong mùa tranh c .

Tr ng h p TT Obama còn đáng l u ý h n vì ông mu n nhân c h i kh ng ho ng thay đ i toàn di n n n t ng chính tr xã h i M . Không ai dám nói Obama là ng i không có tham v ng. Nh v y cũng là đi u t t đ ki m đi m l i thành qu c a TT Obama trong th i gian m t tháng đ u v a qua.

*

Tr c h t ph i nói qua b i c nh.

Obama nh m ch c trong khi quân l c M còn đang tham chi n trên hai tr n đ a Iraq và Afghanistan, và đang ph i đ i phó v i n n kh ng b Al Qaeda. Ông cũng đang ng p th vì các cu c kh ng ho ng kinh t , tài chính, ngân hàng, gia c , th t nghi p v.v...

Nguyên nhân các cu c kh ng ho ng liên t c này t đâu ra không là đ tài c a bài vi t nên ta mi n bàn đ n. Ch c n bi t m y ông Bush, McCain và C ng Hòa lãnh đ . Nh v y mà Obama đ c c . Ch ng hi u đ y là đi u may m n hay là cái h a cho TT Obama.

Ch c ch n khi quy t đ nh ra tranh c năm 2006, Th ng ngh sĩ Obama không th nào ng đ c mình s lãnh m t gia tài n ng n nh v y.

Ông thành công hay không thì ch a ai bi t đ c, nh ng có đi u ch c ch n là ông s đi vào l ch s M v i thành tích đ đ i. Ch ng nh ng là v t ng th ng da đen đ u tiên, mà là ng i mang đ u n to l n trong cu c kh ng ho ng toàn c u hi n nay. Ho c là ông s là m t vĩ nhân s lèo lái con thuy n M và c th gi i v t qua đ c c n tsunami c a th k . Ho c là ông s đi vào l ch s nh t ng th ng m t nhi m k b t bát nh t l ch s , x p x ngang hàng v i ông đ ng chí Dân Ch Jimmy Carter.

Không chín thì bù.

Trở lại thành tích ba m i ngày của TT Obama. Trong thời gian ngắn ng i này, TT Obama làm được khá nhiều chuyện. T chuyện liên quan các, đến chuyện ký m t s s c luật liên nh .

*

L P N I CÁC

Thành quả của Obama trong việc liên quan các có những điểm đáng khen, những cũng có nhiều vết đen khá liên.

Việc liên quan Bộ Trưởng Ngoại Quốc Phòng Robert Gates được mọi phía đồng ý là hành động sáng suốt nhất, chọn người vì ông Gates là người có khả năng, mà cũng vì cuộc chiến tại Iraq đang có thành quả phần nào, tức là chính sách, chiến lược và chiến thuật đều khá đúng, không có lý do gì mà thay người trên chiếc ghế.

Việc bổ nhiệm Hillary Clinton làm Ngoại Trưởng cũng được hoan nghênh nhiều. Bà được cộng đồng giới, quan dân, biết nhiều và cũng được nhiều cộng tình. Bà cũng có khả năng và công nhận được đồng ý với các cao thủ võ lâm như Putin hay H C m Đào hay Sarkozy.

Tuy nhiên việc bổ nhiệm bà Hillary bổ nhiệm từ vết vì rõ ràng TT Obama có vẻ bổ nhiệm căn cứ trên đồng ý chính trị, để cầu hòa với phe nhóm Clinton và bộ máy chính trị của đồng Dân Ch , hơn là vì tin tưởng vào bà. Bộ chọn là TT Obama đã bổ nhiệm hàng loạt phá tá để trách các vấn đề quan trọng. Như phá tá để biến với DoThái-Palestine, phá tá để biến với Iraq-Iran-Afghanistan, phá tá để biến với Pakistan- n Đ , phá tá để biến với Sudan, v.v...

Đi khác thì những vấn đề quan trọng nóng bỏng như thế đều có phá tá để biến liên hệ thông với thông thông. Như vậy bà Hillary còn gì? Như thế là trong khi ông Phó TT Biden cũng đang tranh giành các công tác đối ngoại. Ông Biden vừa đi diễn M đi đến H i ngh Chi n l c t i Âu Châu, gặp Putin, H C m Đào... Tại đây ông đã để diễn văn vạch ra đồng hướng đối ngoại của chính quyền Obama, một việc đáng liên hệ đến thông thông hay ngoại trị làm.

Bà Hillary được lô "an i".

Đi một vòng Á Châu ăn sushi và cộng chiến Đông Nam Châu với kim chi. Qua Bắc Kinh, bà liên cái gai nhân quyền để kêu gọi Trung Quốc mua công nghệ phi u M - tức là cho M vay tiền trang trải những án vĩ đại của TT Obama Bà cũng đi Indonesia để viếng thăm... thông tin liên hệ cũ của Obama. Bà ghé Nhật nói chuyện với kinh tế tài chính, không may đúng lúc T ng

Tr ờ ng Tài Chánh Nh ỏ t nh ỏ u say bí t , h ỏ p báo, nói năng cà lăm b ỏ y b ỏ t i Geneve, b ỏ t ờ ng c ỏ v ỏ v ỏ n, nên bà ch ỏ còn đi... vi ờ ng chùa. T ỏ i Nam Hàn, bà h ỏ p m ỏ t v ỏ i m ỏ t nhóm n ỏ sinh đ ỏ tr ỏ i nh ỏ ng câu h ỏ i v ỏ ki ỏ u tóc, v ỏ cu ỏ c s ỏ ng v ỏ i ông ch ỏ ng bay b ỏ m, v ỏ th ỏ t v ỏ ng làm t ỏ ng th ỏ ng h ỏ t... Ch ỏ ng có câu h ỏ i quan tr ỏ ng nào v ỏ chính sách đ ỏ i ngo ỏ i c ỏ a M .

Tóm l ỏ i, ch ỏ ng ai bi ỏ t bà Ngo ỏ i tr ỏ ng đi Á Châu làm gì và đ ỏ t đ ỏ c thành qu ỏ gì. Có l ỏ chuy ỏ n công du t ỏ i c ỏ a bà s ỏ là đi Phi Châu thăm các b ỏ nh nhân s ỏ t rét hay AIDS.

Các ch ỏ c v ỏ quan tr ỏ ng khác do TT Obama b ỏ nhi ỏ m đ ỏ u không đ ỏ c thu ỏ n bu ỏ m xuôi gió gì cho l ỏ m.

Ông B ỏ Tr ỏ ng Tài Chánh Tim Geithner thoát n ỏ n, đ ỏ c qu ỏ c h ỏ i phê chu ỏ n trong đ ỏ ng t ỏ k ỏ tóc dù m ỏ c t ỏ i tr ỏ n thu ỏ , có l ỏ vì ông đã dày kinh nghi ỏ m đ ỏ i phó v ỏ i cu ỏ c kh ỏ ng ho ỏ ng tài chánh và ngân hàng t ỏ th ỏ i ông Bush.

Ông B ỏ Tr ỏ ng B ỏ o V ỏ Y T ỏ Tom Daschle r ỏ t đ ỏ i vì tr ỏ n thu ỏ n ỏ ng h ỏ n, l ỏ i cũng đã t ỏ ng làm v ỏ n đ ỏ ng viên hành lang (lobbyist) mà khai gian là ch ỏ làm c ỏ v ỏ n (advisor) cho các nhà th ỏ ng và h ỏ ng bào ch ỏ thu ỏ c, lãnh l ỏ ng h ỏ n năm tri ỏ u đô trong có hai năm.

Ông B ỏ Tr ỏ ng Th ỏ ng M ỏ i Bill Richardson ph ỏ i rút lui vì đang b ỏ đi u tra v ỏ t ỏ i h ỏ i m ỏ i quy ỏ n th ỏ . Ng ỏ i đ ỏ c đ ỏ c thay th ỏ , th ỏ ng ngh ỏ sĩ b ỏ o th ỏ C ỏ ng Hòa Judd Gregg thì sau khi đ ỏ ng ý đ ỏ c hai ngày cũng l ỏ i rút lui, vì ch ỏ ng l ỏ i k ỏ ho ỏ ch kích đ ỏ ng kinh t ỏ c ỏ a Obama. B ỏ gi ỏ thì m ỏ i tìm ra đ ỏ c ông c ỏ u Th ỏ ng Đ ỏ c ti ỏ u bang Washington, ng ỏ i M ỏ g ỏ c Hoa lo b ỏ Th ỏ ng M ỏ i. Mà ông này cũng có tai ti ỏ ng vì dính líu đ ỏ n v ỏ n đ ỏ ng ti ỏ n b ỏ c c ỏ a ng ỏ i Hoa cho ông bà Clinton th ỏ i x ỏ a! Đ ỏ ng c ỏ t ỏ ng là ng ỏ i M ỏ g ỏ c Á là nh ỏ chúng ta đâu!

Bà B ỏ Tr ỏ ng Lao Đ ỏ ng thì kh ỏ n đ ỏ n tr ỏ c qu ỏ c h ỏ i vì đ ỏ c lang quân tr ỏ n thu ỏ trong khi làm bi-zi-nét riêng.

TT Obama cũng ra sáng ki ỏ n đ ỏ c bi ỏ t, ch ỏ ra m ỏ t ch ỏ c v ỏ ngang hàng b ỏ tr ỏ ng, đ ỏ c trách ki ỏ m soát hi ỏ u năng c ỏ a chính ph ỏ và b ỏ nhi ỏ m m ỏ t bà chính khách Dân Ch ỏ . Nh ỏ ng ch ỏ sau vài ngày thì bà ph ỏ i rút lui, cũng vì... tr ỏ n thu ỏ .

K ỏ cũng l ỏ ! L ỏ a m ỏ t ng ỏ i tr ỏ n thu ỏ đ ỏ làm b ỏ tr ỏ ng Tài Chánh lo chuy ỏ n thu ỏ má. R ỏ i l ỏ i l ỏ a m ỏ t ng ỏ i tr ỏ n thu ỏ khác đ ỏ lo chuy ỏ n b ỏ o đ ỏ m các b ỏ tr ỏ ng làm vi ỏ c đ ỏ ng đ ỏ n!

Nh ỏ ng thành qu ỏ tuy ỏ n l ỏ a các b ỏ tr ỏ ng tr ỏ n thu ỏ hàng lo ỏ t ki ỏ u này, cho đ ỏ n nay ch ỏ a có t ỏ ng th ỏ ng Dân Ch ỏ hay C ỏ ng Hòa nào đ ỏ t đ ỏ c. Nh ỏ l ỏ i kh ỏ u hi ỏ u “Thay Đ ỏ i Mà Chúng Ta Tin Đ ỏ c” thì có thay đ ỏ i th ỏ t!

Điến hình tại nà nà là câu chuyến tuyện Zinni. Ông đi tuyện hữ hữ này trưc đây là tữ nh vùng Trung Đông đã công khai chữ trứch TT Bush vữ cuữc chiến Iraq. Ông đi c nhữ nhữ đi n và chính thữc mữi làm tân đi sữ Mữ tữi Iraq. Phó TT Biden, bà Ngoữi Trững Hillary, ông Cữ Vữn An Ninh James Jones đi u năn nữ ông này nhữ n cái gãn gà Iraq, và cuữi cùng ông nhữ n. Phó TT Biden đi n thoữi cãm n ông.

Bất ngờ vài ngày sau, ông được báo và thấy có một tân đồng sĩ đã được bổ nhiệm tại Iraq. Cười rồi thì không phải là tên mình. Ông hỏi rồi thì mới ngã ngửa là TT Obama đã ý, mới ngẫm khác làm đồng sĩ, và mới ngẫm đi đâu quên phéng vì có thông báo cho ông Zinni biết. TT Obama biết rồi, mới ông Zinni làm đồng sĩ tại Rập Saudi cho đồng thân. Dĩ nhiên ông Zinni lên cabin điện, thôi chớ, và chớ TT Obama mới trờn.

Có lẽ không thông báo không phải vì “quên phéng” đâu, mà là vì trong cái bẽ bợ ngoi giao Mỹ, có quá nhiều đũa bẽ bợ, không ai biết ai có trách nhiệm gì. Không ai biết ai sẽ phải thông báo, ông Phó Biden hay bà Hillary, hay ông Jones. Rồi cuối cùng, ngày nay dù ngày kia, rồi không ai thông báo hết. Thông báo cái chuyện này cũng khó ăn nói lắm, thì ỉ gì nữa?

Một điểm son đáng nói của TT Obama trong vấn đề lập nên các là đã có ý muốn bắt tay với phe Cộng Hòa. Tổng Quốc Phòng, đến ông Tài Chánh, ông Cố Vấn An Ninh, ông Giao Thông, rồi ông Thương Mại hết. Đều là phe Cộng Hòa hoặc thiên về Cộng Hòa. Chưa khi nào phe đối lập lại hiện diện đông đảo như vậy.

Có tất cả ba ông Mồ gọc Á Châu: Thợ ng Mồ i (Tồ u), Cồ u Chiồn Binh (Nhồ t), và Năng Lồồ ng (Tồ u). Chồ a có ông bà gồ c Mít nào đồồ c lồ u ý.

Phe ta đồng nh đ c C ng Hòa u đấ h n! D i th i TT C ng Hòa Bush, có m t ông làm Th Tr ng T Pháp, là cha đ ra b lu t Patriot Act ch ng kh ng b . Ngoài ra, có m t bà g c An-Nam làm r t l n, gi vi c liên l c gi a TT Bush và các dân bi u ngh sĩ C ng Hòa. D i th i TT Dân Ch Clinton, ch có m t ông giáo s q c An-Nam đ c b nh m làm m t ch c gì đó

mà chúng ai biết, ai nghe, ai thấy. Bây giờ thì chúng ta thấy TT Obama ngó ngang gì thì cũng đang gục Mít này.

Nếu các Obama cũng có một diễn biến như: toàn chính trị gia chuyên nghiệp như chúng ta, dân biết, nghe, thấy, hiểu... Hay gì thì trí thức khoa học, giáo sư, viên chức... hay thành viên các trung tâm nghiên cứu. Không có một ông bà bi-di-nét, chúng ta chỉ thấy giám đốc một công ty đời nào. Nhưng ta nói đến Dân Chủ không thân thiện với giới kinh doanh cũng đúng phần nào.

KÝ SỰ C LUYỆN

TT Obama trong tháng qua đã ký nhiều sự kiện quan trọng.

Sự kiện thay đổi chính sách chúng ta không bị gây hoang mang cho thiên hạ đã được ta bàn qua. Đây chúng ta thêm một chi tiết mới, tuy chúng ta có gì đáng ngạc nhiên. Sau một năm trôi qua, Bush đã hành xử tù nhân tại Guantanamo và đòi đóng cửa trại tù ngay, phe Dân Chủ bắt đầu thay đổi câu hò. Sau khi qua thăm Guantanamo, Bộ Trưởng Tư Pháp Eric Holder tuyên bố là không thấy có sự hành xử tù nhân nào hết, trái lại họ được đối xử tốt hơn và nhân đạo. Ông cũng cho biết sự kiện khó đóng cửa nhà tù này vì chúng ta có giới pháp luật đáng nào.

Vấn đề là phần lớn như sau: tù nhân được đối đãi tốt hơn, đâu chúng ta phải đi đâu nữa làm gì? Phải chi ông Holder nói lên những điều này khi Bush còn tại chức thì đỡ khổ cho ông TT xưa sự này biết mấy.

Sự kiện với kích động kinh tế cũng đã được bàn qua nhiều lần, ta không cần nói thêm. Chỉ ghi nhận rằng TT Obama cam kết chi 700 tỷ cho ngân hàng, 800 tỷ kích động kinh tế, vốn còn ít, nên vẫn phải chi thêm 634 tỷ phát triển y tế, gia tăng chi tiêu quốc phòng thêm 200 tỷ, đưa thêm cho các ngân hàng 750 tỷ nữa.

Chúng ta nghe nói bao nhiêu trăm tỷ để giới quý tộc kinh doanh gia sản được công bố ít ngày nữa (chúng ta sẽ có dịp tìm hiểu sau). Với chi ngân sách mới của TT Obama sẽ xấp xỉ gần 4.000 tỷ.

Kể viết bài này đang tính chuyên m nhà máy in ti n cho TT Obama, ch c s phát tài to. May ra s có đ ti n đóng thu cho TT Obama xài.

*

Ta cũng nên nhìn qua vài lu t khác.

TT Obama đã ký s c l nh - không ph i đ o lu t ph i thông qua qu c h i mà là l nh t t ng th ng - cho phép vi n tr n c ngoài đ c s đ ng trong các công tác y t có liên quan đ n vi c ng a thai và phá thai, g i theo danh t m mi u là k ho ch hoá gia đình. S c l nh là m t trò h tiêu bi u c a chính tr M trong con m t c a dân chúng th gi i, nh t là t i các n c b g i là ch m ti n.

TT Carter là ng i đ u tiên cho phép vi c dùng qu vi n tr y t c a M trong các công tác liên h đ n ng a thai và phá thai t i các n c ch m ti n, nh t là Phi Châu. TT Reagan, phe b o th C ng Hòa, l t ng c lu t này, c m không cho s đ ng ti n vi n tr vào lo i công tác y. TT Clinton lên ngôi, l i ng c l i l nh c a TT Reagan. TT Bush lên ngôi, l i l t ng c quy t đ nh c a TT Clinton. Bây gi TT Obama lên ngôi, l i l t ng c quy t đ nh c a TT Bush. N u có ng i ch u khó làm th ng kê, ch c s th y dân s Phi Châu tăng s t tùy thu c r t nhi u vào chuy n ai làm t ng th ng M !

Đ xác nh n mình r t b t mẫn v i gi i làm bi-di-nét, TT Obama cũng đã ra l nh c t l ng m y v đ i gia đang nh n ti n c u giúp c a Nhà N c M xu ng còn có n a tri u đô m t năm.

Đ i v i quý đ c gi cũng nh đ i v i k kể viết bài này, đ c lãnh l ng n a tri u đô ch là gi c m không bao gi thành s th t.

Nh ng v i m y ông bà đ i gia thì lãnh n a tri u đô có th s ch t đói ngay. T i đ i ngân hàng đ u t Lehman Brothers, tr c khi phá s n, c năm viên ch c cao c p nh t c a công ty, không có ông nào lãnh đ i năm ch c tri u m t năm c . T năm ch c tri u mà xu ng năm trăm ngàn thì cũng không khác nào quý v đang lãnh l ng hai ch c ngàn b c t xu ng còn có hai trăm đô m t năm. Làm sao s ng đ c? T t chẳng? Hay đi ki m vi c x khác?

Nhi u ng i v i vĩa hoan hô, ph c l n quy t đ nh m nh b o c a tân t ng th ng.

Thật ra, quý vị khi cần phải lo cho mình và đời gia đình. Chắc hẳn có ông bà nào từng vì bất cẩn mà gặp rắc rối. Chuyện TT Obama hô hoán om sòm chuyện lương bổng là tiêu xài chính trị của ông từng đáng kinh ngạc đến dân thôi. Hãy khoan hoan hô.

Phần lớn lợi tức của các vị đời gia này không phải là lương, mà là bonus, để loại tiền thưởng dân Mỹ gọi là bonus khi giá cổ phiếu tăng, và quà cáp kiểu như nhà nghỉ mát bên Tây, tàu bay phần lớn riêng, du thuyền riêng, quyên mua bán cổ phần công ty với giá cổ phiếu (stock options), công ty bồi hoàn tiền thuế (tax reimbursements), tiền ký hợp đồng như làm cho công ty (signing bonus), tiền bồi thường nếu bỏ nghề vì cớ (termination bonus), tiền hưu trí (như ông Chủ tịch ngân hàng RBS làm nhà băng phá sản, bồi dưỡng và hưu khi mới 50 tuổi, để lãnh hưu một triệu đô mỗi năm cho đến chết), chi phí vắng phần khi công tác tiếp khách sạn sáu hay bảy sao gì đó (per diem), đi xe dài mênh mông có tài xế đầy đủ mà khi trở về hay đóng thuế (như Bộ trưởng Bộ Y Tế hệt Tom Daschle đã nói ở trên), tiền chi tiêu du hí (entertainment expenses), đánh golf, niên liêm hội viên các hội đặc biệt (club memberships - niên liêm của nhà triệu đô mỗi năm, chứ không phải hai chục đô mỗi năm như mấy hội người già trẻ non chúng ta đâu), bồi dưỡng y tế đặc biệt miễn phí, bồi dưỡng sinh mệnh vài trăm triệu, bồi dưỡng một vài vì tai nạn (work comp), tiền đi thăm hỏi, để bóp thắt giãn, tiền con cái đi học Harvard hay Yale hay học bổng công, và biệt bao thuế như khác.

Nếu mình ông Lehman Brothers nói trên, lương bổng khổng lồ trên đời triệu một ngàn i thôi, còn lại trên đời năm chục triệu là các loại bonus và quà bánh.

Bây giờ TT Obama có chuyện lương bổng mà không được tiền bonus và quà bánh thì cũng như không. Lấy ví dụ ông Chủ tịch Tổng Giám Đốc William Clay Ford của hãng xe Ford. Từ mấy năm nay, ông chủ lãnh lương bổng từng có đúng một triệu đô mỗi năm thôi, bây giờ TT Obama cấm không cho ông lãnh lương bổng năm trăm ngàn thì ông Ford sẽ nghĩ gì?

Chúng ta nghĩ gì hệt, mà chủ tịch công nghiệp rung đùi lấy gần 20 triệu tiền bonus mỗi năm chứ ngày TT Obama cho vài chục triệu để “cứu nguy” hãng xe của ông.

*

KẾT LUẬN

Ba mươi ngày qua là quá ít ỏi để có một nhận định giá trị và được tiền. Nhưng ta cũng có thể thấy TT Obama là người biết lợi dụng tình hình và thiên chí dân Mỹ thông minh dành cho từng thế hệ một để chuyển hướng chính sách trước, qua những mớ mớ và vấp vì thiên kinh nghiệm.

Đi u t t c m i ng i đ ng ý là TT Obama đang b lái con thuy n C Hoa v phía c c t , và nhanh h n m i đ đoán. Nhà N c tung ti n thay đ i toàn di n c u trúc chính tr xã h i M , k c vi c l y c c u nguy, qu c h u hóa t ng b c các c s th ng m i l n nh các hãng xe và ngân hàng. Và đây ch là nh ng b c đ u trong 30 ngày đ u c a m t nhi m k b n năm.

Năm 1980, TT Reagan phát đ ng cu c “cách m ng b o th ”, mang l i ba m i năm th nh v ng cho M cho đ n ngày nay thì h t h i tàn l c. Bây gi , TT Obama đang n l c l t ng c th c , phát đ ng m t cu c “cách m ng c p ti n” quy mô, l n h n g p b i các ch ng trình Tân Biên (New Frontier) c a TT Kennedy và Đ i Đ ng (Great Society) c a TT Johnson.

Ch ng ai bi t TT Obama có thành công hay không vì ph i ch năm b y năm n a m i th y. Ch bi t bây gi thì gi i kinh doanh đang run nh c y x y. M i l n TT hay qu c h i công b m t k ho ch c u nguy kinh t là th tr ng ch ng khoán r t ngay m y trăm đi m (t c là qu ti n h u c a quý v m t vài trăm vài ngàn), kinh t l i lún sâu thêm. Ch c là ph i ch đ n khi nào TT và qu c h i ng ng tay, KHÔNG ra bi n pháp c u nguy n a thì kinh t m i khá lên l i đ c.

TT Obama đã t n đ ng ph ng ti n truy n thông, l y c m tình v i báo chí và liên ti p lên truy n hình đ nói chuy n v i qu n chúng. Ông ti p t c ph ng th c “v n đ ng tranh c ” r t h u hi u c a mình, đi h t ti u bang này đ n ti u bang n đ v n đ ng tr c ti p v i qu n chúng.

Không ph i là ng u nhiên mà nh ng ti u bang ông v n đ ng l i đ u là đ a bàn then ch t cho các cu c b u c t ng th ng. Ông đã đi Ohio, Pennsylvania, Florida, là ba ti u bang “xôi đ u” chính y u, và Colorado, Arizona là hai ti u bang mi n Tây đang chuy n h ng qua phe Dân Ch . Ch a chi đã lo cho cu c b u c năm 2012? (1-3-09)